

جريدہ علمیہ

مشيخت جليلہ اسلاميہ نك جريدہ ر سميہ سیدو

ربيع الآخر سنہ ۱۳۳۹

عدد ۶۵

شمديلك آيدہ بر نشر اولنور

آلفيبي سنہ

— شریات فیصو صبه —

دین اسلام

۳

طریق پیغمبری

دین مبین احمدی ادیان الهیه کبی بر وضع الهی در ، انسانلری طوغریدن طوغری به خیر اولان شیلره کندی اختیارلریله سسوق ایدن بر قانون سبحانی در ؛ یوخسه احوال بشریه یی تنظیم ایچون بر عاقل طرفندن وضع اولونمش بر سیاست کلیه دکلدر ، موضوعات بشریه دن دکلدر ، وضعی دکلدر . حضرت نبی افخم افندمز دین اسلامک واضعی دکلدر ، مؤسسی دکلدر ؛ آنجق داعیسی در ، مبلغی در . الله طرفندن بعث وارسال اولونمش بر ایاجی در ، احکام الهیه یی تبلیغه مأمورد در . [۱] معام حکمتدر ، ناصح امین در .

طریق پیغمبری انبیاء کرامک ، رسل عظامک تعلیم وتبلیغ بیوردقلری اسباب وسائلی تعقیب ایله مقاصد ومطالبی اثبات وتقریر ایتک طریق در ؛ طریق انبیادر . دین اسلامده اللہک حضرت ابراهیم واسماعیل علیهما السلامه وعد بیوردیفی ، انبیاء عظامک کتبردیککی بر دین در ، دین انبیادر . فی الواقع طریق حکما طریق انبیا کبی فکر صائبی ، عمل صائبی ؛ دیگر بر تعبیر ایله حق وخیری تحری ایدر ؛ تحری حقایق ، تهذیب اخلاق خصوصالرنده مجاهدده بولنور ایسه ده آنک قدر متین ، آنک قدر نافذ ، آنک قدر عام بر طریق دکلدر .

طریق حکما حق وخیری مجرد عقل ایله ، رأی راجح ایله تحری ایتدیککی حالده طریق انبیا حق وخیری هم عقل ایله ، رأی راجح ایله ؛ هم وحی ایله ، نقل صحیح ایله تحری ایدر .

[۱] قال الله تعالى : بلغ ما انزل اليك من ربك - وقال تعالى : ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي احسن . وقال تعالى : ابلغكم رسالات ربي وانا لكم ناصح امين . وقال تعالى : وبعلمهم الكتاب والحكمة .

طریق انبیا هم احساسات و تجربه ایله ، هم عقل و محاکمه ایله تفکره رواج ، قلبه انکشاف و بردنی کی تجربه و محاکمه نك کرک کافل اولدینی ، کرک کافل اولمدینی خصوصاً صدقه و مخبر صادق اولان ذاتک افکار و اعمالندن کرک طوغریدن طوغرییه ، کرک بالواسطه استفاضه خصوصنده نقل صحیحی ده سبب علم عد ایدر .

طریق انبیا یالکنز عقله ویا یالکنز احتساسة خطاب ایتمز ، یالکنز قفای ویا یالکنز قلبی اوخشامز ؛ بلکه هم عقله ، هم احتساسة خطاب ایدر ، هم قفای ، هم قلبی اوخشار ؛ هم عقلی ، هم احتساسة ، هم قفای ، هم قلبی تطمین ایدر . شوقدرکه احتساسة ، قلبی اوخشامسی عقلی ، قفای اوخشامسندن ده زیاده در .

طریق انبیا یالکنز عقل ایله ، فکر ایله اکتفا ایدن بر طریق دکدر ؛ یالکنز فردی بر طریق دکدر .

یالکنز طریق عقلی نك ارأه ایده جکی اعتقاده متفکرک کندیمی مبدء حقیقت عد اولنور ؛ نقطه حرکت متفکرک کندیمی اولور . بو ایسه باطلدر . بو اعتقادک قیمت علمیه سی . او متفکرک بشر آردسندگی و محدودیتی قدر ناقص اولور .

یالکنز طریق عقلی حق و خیری اله کچورمک خصوصنده کافی دکدر . عقل عالم تجربه و حسده آنجق حادثاتی بیلور ، برشیئک کهنه وصول عقل ایچون متعسر ویا متعذر اولور . انسان کندوسنه اک یاقین اولان شیئی یعنی نفسی بیله بیله میور ، آنجق بعض عوارض و آثارینی بیلور ، شمدییه قدر عقلاً « موجوددر ، حیدر ، شعور وادراکی واردر ، کی قضیه لردن ماعدا ماهیتی حقنده متفقاً برشی سویله مامش لردر .

عالم حس و تجربه ده کفایتی کوریه میان عقلک عالم غیبده ، مبدء و معاده عائد معلومات خصوصنده کفایتی کوریه میه جکی اولویتله ثابت اولور . خلقی موجبجه نامتناهی معلوماتی ، کونا کون آلام ولداندی ، انواع کالاتی قبوله قابلیت اولان بشرک بقاء حیاتی بر مقتضای حکمت صمدانیه صایبلی کونلره ، صایبلی سنه لره قصر اولنه ماز ؛ بو عالمده ظالمک محکوم ، مظلومک منصور اوله مامنسسیله دیگر بر عالمده بر محکمه کبرایه منتظر اولان ، اوراده

سعادت و یا شقاوت حالارینه معروض قاله جق اولان انسان مجرد عقلیه نه عیده ده ، نه معاده بحران فکریسی ازاله ایده جک بر حقیقه واصل اوله میور ..

اولا نظام عالم اوزره عقولده متفاوت اولان انسان هر نه زمان فکری عالی ، عقلی قوی بولور ایسه وجدانیله ، کندی قوتندن دها یو کسک بر قوتک مغلوبی اولدینی ، عارفینک الیه استدکری معرفتلینک لاحق اوله میه جفی ، اختیار و اراده صاحبلینک متصف اولدقلى اراده لیرینک تعلق ایده میه جکی وجهله عوالمده تصرف ایدن بر متصرفک اراده سنه محکوم اولدینی ، بولیور ، هر بر نفس بو قوت عظمایی بولغه سوق اولنش ، بو قوت عظمایی طلب خصوصنده فیکر لیرینک ماوراسنه کیدوب کیمی کثرت نفع و ضررینه بناءً او قوت عظمایی حیوانات ایله تأویل ، کیمی اثرینک ظهورینه مبنی او قوت عظمایی بعض کوا کب ایله تمثیل ایش ، بر قسمی ده دیگر بر اعتباراته مبنی قوای مختلفه آناری کوسترن انواع اشجار و اجاری اله عد ایشدر . فقط هر نه وقت وجدان رقیق ، اذهان لطیف ، بصائر ناقد اولور ایسه فکر مرتفع ، نتایج متجلی اولیورده علمی بعض منازل واصل اولیور ، شوقدردت باهره نی معرفته مانع اولیورده آنک بر واجب الوجود قدرتی اولدینی بولیور . شوقدردکه اسرار جبروت آکا خفی قالیور ، فساد فکردن خالی قاله میور .

فی الواقع انسانلرده قوت عمل قوت اراده ایله ، قوت اراده قوت اعتقاد ایله متناسبدر . حیاتده حاکم اراده ، اراده ده حاکم فیکرددر . اراده عملک مناطبی ، اعتقادده اراده نک مناطیدر ، حیاتده اصل ، و عمل فیکرددر . اعتقادک انسانه تلقین ایتدیکی مدرکات آره سننده بر نسبت تحدت ایدر بو نسبتلرک تحت تأثیرنده اوله رق اعمال بشریه ظهوره کلیر ، نفس وحدت و نظام طلب ایدر ، نه نسبتده مدرکات آره سننده انتظام بولنور ، نفس وحدتی نه نسبتده محافظه ایدرسه وجداناً و یریه جک اولان حکمکر او نسبتده قوی و متین ، عملده او نسبتده قوی و متین اولور .

مدرکات ، افکار مرتبط اولوب بر حقیقت عامه ده توحید ایدلدیکجه نفس مطمئن اولماز . انسانک اعتقادنده کی بو حقیقت عامه نه ایسه دینی اودر . بو حقیقت عامه ویا مبادی حقه مختلف منابعدن متحصّل اولور ، منابعک الک ضعیفی هوا نفسانی ویا بو هوا نفسانی ایله

مخيطدن طويلانان تحکملر ، تقليدلدردر ؛ اڭ منظمى نافذ و موثوق بر منبع تعليمدر .
بو موثوق و نافذ منبع تعليمك ، اڭ قدسى ، اڭ حق اولانى منبع نبوتدر . چونكه آنك
منبى ذات حقدر .

ايشته دين الهى بو منبعه ، منبع نبوته ، منبع فياض مطلقه مستند اولديغندن روح
بشره ديكرلرندن زياده نفوذ ايتمش ، روحى وحدته اداره يه كافى گلسددر . مباديى وحدته
ارجاع ايدمىيان اديان اديان باطله در . شرك و تعدد آره سنده منازعه احتمالى صاقلان مبادى
سلامت قابى ، وحدت روحى تطمين ايدمى .

حکمانك مباديى توحيدده راجع ايسه ده مبدء حقايق اوله مديغندن حقيقى و قدسى بر
مبدء اوله مبور ، قلبلرده دائمى نفوذى بولونميور . بو کون صوبى ، يارين هوايى ، اوبر کون
هيولايى ، دها اوبر کرن نار اثيريى ، دها صوکره جسم بسيطى ، ماددى ، اثيرى ،
قوتى مبدء ايدىنان بر روح حادثات روحيه يى طويلونجه بشقه بر مبدء آراد ، بونلرک وحدتى
تأمينه چالبيش . حکماء الهيونك مباديى قدسى اولسه ده ينه ادراكلارى ناقص قاليور .
عقلارينك وارمدينى بر طاقم نقطه لر قاليور . ينه کندی هدايتلريه ، عقيدة قلبيه لرليه
قوملرينى هدايته سوق ايدمىجك ، آنلره هادى و مرشد اوله جق بر مرتبه فائيه مالک
اوله ميورلر . بناء عليه ينه خلاف و نزاع شايع ، رشد ضايع اوليور .

اوت انسان فطرتى موجينجه کندی قوتنه فائق ، استطاعتنك شمولندن عالى بر قدرت
ظاهريى ادراک ايديور ، بو قدرتى اذعان خصوصنده اتفاق بيله ايدمىيلور ، فقط انسانك
بو ادراكى او قدرت ظاهره نك ذات و صفاتى معرفته قدر واصل اوله ميور ، بوراده ينه
اختلافه دوشيور منفعت و مضررت و یرن شيلرى آکلامق خصوصنده غلبه شهوتك تأثيرى
ايه حاصل اولان بو اختلاف اودرجه کسب شدت ايدمىيلورکه تقاطعه ، آردلرنده کى
روابطك انقطاعنه ، شقاقت ياپيلمسنة بادی اوليور .

انسان يالکسز مطارح نظره القا اولونمش ، بيلديكى و بيلمديكى محاله آتيلمش بر
مخلوقدر بونده نه قدر خطر و آفت واردر . اکر موهبه رحمانيه اولمىيرى انسان حيوانك
اڭ ضعيفى ، اڭ متدنىسى اولور ايدى . انسان عجيب بر مخلوقدر . بعضاً قوت عقليله ملکوتک

مراتب علیاسنه صعود ایدر . جودت فکریله جبروتك الك یوکسك درجه سنه واریر : عالم
ملائکیه تقرب ایدر . قوتیله پك قوی اولان کائناته تعالی ایدر . بعضاً بر امر مشکله
قارشو کوچولور ، عادیاشیر ، سببی بیلمدیکی ، منشئی ادراك ایتدیکی بر حال کندوسنه
عارض اولونجه ذلت و خضوعك ادنی درکسنه اینر .

(بتمدی)

از میری

اسماعیل حق

*
* *

تصحیح — ۲۰۵۸ نجی صحیفهك هامشده آیت جلیله « اذا مسه الشر جزوعا واذا مسه الخير
منوعا » یازیله حق ایکن سهو ترتیب اثری اوله رق « واذا مسه الشر منوعا » یازلمشدر .

